

aici o talentată artistă, Florina Bellinda Birea), nu le-a conferit interpreților tocmai identitatea declinată. Cine știe? E numai o părere...

Decorul (Bölöni Vilmos) funcționează și el, dar pare a fi capabil a găzdui orice alt text, marcat de o nefericită neutralitate și răceală. N-am înțeles, totuși, de ce a început spectacolul cu o mică recitare, dar interpreta, o copilă dulce și exotica, a smuls aplauze.

„În ce veac trăim, oare?” întrebă la un moment dat Bufonul. Și întrebarea rămâne atârnată undeva între cupola sălii și public. Nu fără un tâlc ascuns... Ehei, ce mai ploaie, ce mai vânt... Cât privește întrebările noastre, nu puține, dacă, cum de ce... rămân deocamdată fără răspuns...

Teatrul de Stat Oradea, Trupa „Szigligeti” – „A douăsprezecea noapte” de William Shakespeare. Traducerea: Radnóti Miklós și Rónay György. Regia: Bodolay Geza. Decoruri: Bölöni Vilmos. Costume: Florina Bellinda Birea. Asistent regie: Teklesz Zsuzsa. Cu: Molnos András Csaba, Kocsis Gyúia, Kiss Csabá, Meleg Vilmos, Csatiós Lóránt, Nagy Gábor, Ács Tibor, Kardos M. Rábért, Kovács Levente, Dimeny Levente, Dobos Imre, Fodor Reka, Gajai Ágnes, Csiky Iboiya.

Marinela ȚEPUȘ

Variațiuni pe teme caragialiene

Mai harnic decât altele, Teatrul „Sică Alexandrescu” ne-a oferit două premiere chiar în buza sărbătorilor. Conducut cu multă tenacitate de către un tânăr regizor deja afirmat, Claudiu Goga, teatrul brașovean este, în această clipă, unul dintre cele mai apreciate din țară.

În general, nu am încredere în regizorii-actori. Nici măcar dacă e vorba de *one man show*-uri. Sau mai ales atunci. Un ochi profesionist, limpede, care să privească din afară mi se pare necesar în orice împrejurare.

Cu atât mai mult nu vedeam ce sorți de izbândă ar putea avea un spectacol realizat de Ilie Gheorghe pentru sala Studio a Teatrului „Sică Alexandrescu” din Brașov, cu o improvizație pe teme caragialiene – iar Caragiale!!! –, și inserții din discursurile politicianilor de azi.

Am tot respectul și admirația pentru enormul talent al actorului, dar parcă era prea mult, totuși, a fi și scenarist, și regizor, și interpret. În fine, o calitate tot părea să aibă reprezentația promisă: dura doar 55 de minute, fără pauză. Am respirat adânc și am intrat în sala cochetă, intimă, în care mai văzusem o seamă de spectacole reușite. M-a impresionat plăcut – de ce n-aș recunoaște? –, scenografia simplă, foarte sugestivă a Liei Dogaru: o micuță arenă de circ, cu talaș pe jos și fanioane atârinate de stâlpi, cu un pupitru, ce putea servi și unui dirijor de orchestră, dar și pentru discursuri electorale.

Începutul a fost greu, Ilie Gheorghe, cel dintotdeauna cunoscut rostind corect (fără nimic surprinzător) replici din diverse scrieri caragialiene. Doar că asta s-a petrecut vreme de vreo două-trei minute, după care a urmat explozia. Ilie Gheorghe bea, cu avânt patriotic, din berea *națională*, ne citește mucalitul ziarul *național*, vorbește despre gravele probleme *naționale*, ne povestește

despre co-naționali de azi și de ieri. Se agită, se înfierbântă, schimbă registrele, plânge, devine sobru, iarăși plânge, își toarnă confeti (talaș) pe cap, pe haine, citește din broșuri naționale... Ce mai!, un recital de mare clasă, în care ni se dovedește cu multă candoare cum imaginația ilustrului Caragiale a fost de mult depășită de cea a politicienilor zilelor noastre, mult mai gongorici, infinit mai stupizi. Hazul involuntar al parlamentarilor noștri este grobian, iar actorul știe să-și folosească propriul har comic pentru a ni-i arăta în toată splendoarea. El „imaginează“ pentru noi o lume scâlâmbă, dar, din păcate, reală, ne amuză, însă râsul nostru e strâmb. Guvernanții de azi uită adesea să ne dea pâine, dar, slavă Domnului, circ ne oferă din plin. Și fără nici un ban!

Grija cu care Ilie Gheorghe a decupat textele caragialiene, interferându-le cu fragmente din discursurile aleșilor noștri, este demnă de un dramaturg cu experiență. Simțul său comic l-a ajutat să aleagă cele mai mustoase expresii, mixându-le într-un demers pumos, coerent, unitar.

55 de minute în care râzi pe săturate, după care pleci cu gustul amar că, la 13 ani de la revoluție, suntem la fel de primitivi ca pe vremea lui Caragiale. Poate că Ilie Gheorghe ar trebui să-și prezinte spectacolul nu doar în sălile de teatru, ci și în cele ale Parlamentului. Cine știe dacă, văzându-și chipul în *oglină*, bravi noștri politicieni n-ar da fuga să-și schimbe... măcar părul (stilul oratoric), dacă năravul nu!

Ceva mai trist a fost cu cel de-al doilea spectacol: *O noapte furtunoasă*, în regia lui Mircea Cornișteanu – la care ne-am dus ca la pomul lăudat. Doar știm că regizorul este definitiv îndrăgostit de opera marelui dramaturg. E drept, de ani mulți, Mircea Cornișteanu tot montează și montează Caragiale, iar piesele, fiind

Bianca ZUROVSKI și Mircea ANDREESCU.

puține și, unele, magistral alcătuite, nu permit invenții la infinit. Eroarea este tocmai aceea că artistul a dorit cu orice preț să croiască haine noi unei piese prea bine îmbrăcată. El a dorit să amplifice hazul și mesajul piesei, aducând – în foaier și pe scenă, pentru a susține un prolog și un epilog –, tot felul de *moftangii*. Din păcate, apariția acestora a stârnit mai mult confuzie, dovedindu-se o lipitură. Mai ales la sfârșitul reprezentației, când, în „buna” tradiție a regizorilor români, mai mari și mai mici, avem parte de mai multe finaluri. Și, dacă primul a fost tocmai potrivit întregului – toată lumea, fericită că onoarea de familist a lui Jupân Dumitrache a fost „reparată”, își îndreaptă atenția spre televizor, unde, firește, se transmite o telenovelă de mare succes –, următorul nu face decât să ne dezumfle: *moftangiii* apar din nou, făcând mult zgomot... pentru nimic.

Spectacolul a avut suișuri și coborâșuri, „burți” mari și imagini surprinzătoare, ca aceea a apariției lui *Rică Venturiano* (Marius Cordoș), care pătrunde în casă, asemeni unui cotoi în călduri, pe acoperiș. Decorul, excelent realizat de Viorel Penișoară, sugerează terasa casei mari, ajunsă în stadiul finisărilor și, în partea cealaltă a scenei, un colț al casei vechi, devenită locuință pentru argați (stăpânită acum de Chiriac). O poartă modernă și un zid înalt, care împrejmuiește *ranch*-ul, transferă, cu multă subtilitate, acțiunea în prezent. Doar că de la acest nivel, lucrurile se tot complică și nu mereu în fa-voarea spectacolului. De pildă, Mircea Cornișteanu știe mai bine decât noi toți că Zița e modistă, dar felul în care ne-o înfățișează este forțat. Costumul caricatural al acesteia devine pentru actrița Bianca Zurovski stânjenitoare, obligând-o să joace rolul unei retardate. De ce? Nu prea înțelegem. Prin contrast, dacă Zița era prea stridentă, *Veta* (Gabriela Butuc) nu se vedea deloc. Fadă, fără personalitate, stârnește întrebarea firească: Oare de ce o place Chiriac? Doar pentru că îi oferă un trai comod și perspectiva parvenirii fără prea mari dureri de cap?! Posibil, dar insuficient pentru a ne convinge. Pentru Costache Babii (*Jupân Dumitrache*) și pentru Mircea Andreescu (*Ipingescu*), „hainele” personajelor păreau prea strâmte. Jucau într-un fel de lehamite, probabil merit să le ascundă jena că nu înțeleg ce caută pe scenă. Demis Muraru (*Spiridon*) este util fără a ieși prea mult în evidență. Singurii care au făcut față propunerii regizorale au fost Mihai Bica (*Chiriac*) și Marius Cordoș (*Rică Venturiano*). Cel dintâi interpretează rolul unui *macho* arătos, țanțos, mediocru în cuget, însă șiret cât cuprinde, impresionând printr-un joc bine strunit. Marius Cordoș, mic de stat, mare la vrere, încearcă să se facă remarcat prin „inteligență” și „cultură”. Își ține discursurile ridicându-se pe vârfuri sau urcat pe o schelă-lift ca să pară mai înalt și să fie, musai, luat în seamă. Se mișcă rapid și este alunecos ca o pisică. Un „potpuriu” de manele și muzică etno însoteste adesea trama, amintindu-ne permanent că ne aflăm într-o bravă mahala a Capitalei de azi.

Nu se poate spune că e un spectacol prost, doar că mi-a lăsat impresia că e făcut în „mare(a) trecere”. Ca și cum regizorul (prea) bun cunoscător al textului, s-a plictisit și a încercat o variațiune pe tema dată. Doar că n-a avut răbdare să exerseze. Păcat!

Teatrul „Sică Alexandrescu”, Brașov – Oratorii pisicilor turbate, un spectacol de Ilie Gheorghe, după texte de I.L. Caragiale, cu inserții din discursuri politice ale zilelor noastre. Scenografia: Lia Dogaru. Cu: Ilie Gheorghe.

O noapte furtunoasă de I.L. Caragiale. Regia și ilustrația muzicală: Mircea Cornișteanu. Decorul: Viorel Penișoară. Costumele: Luana Drăgoiescu. Cu: Costache Babii, Mircea Andreescu, Gabriela Butuc, Mihai Bica, Bianca Zurovski, Marius Cordoș, Demis Muraru.

Data premierelor: 18 decembrie 2003.